

Merkezi Yönetim Bütçesi

Ekim 2022

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	Eki 21	Eki 22	Değişim	Oca.- Eki. 2021	Oca.- Eki. 2022	Değişim	2022 Bütçe Tahmini	Ocak-Ekim Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	114,016	224,162	96.6%	1,104,572	2,199,422	99.1%	1,472,583	149.4%
Vergi	96,117	181,806	89.2%	904,545	1,829,771	102.3%	1,258,279	145.4%
Vergi Hariç	17,898	42,355	136.6%	200,027	369,651	84.8%	214,304	172.5%
Harcamalar	131,422	307,416	133.9%	1,183,072	2,328,176	96.8%	1,750,957	133.0%
Faiz-dışı	117,122	246,272	110.3%	1,026,499	2,059,921	100.7%	1,510,574	136.4%
Faiz	14,300	61,144	327.6%	156,573	268,255	71.3%	240,384	111.6%
Faiz Dışı Fazla	-3,106	-22,110		78,074	139,501	78.7%	-37,991	
Bütçe Dengesi	-17,406	-83,254		-78,499	-128,754	64.0%	-278,374	

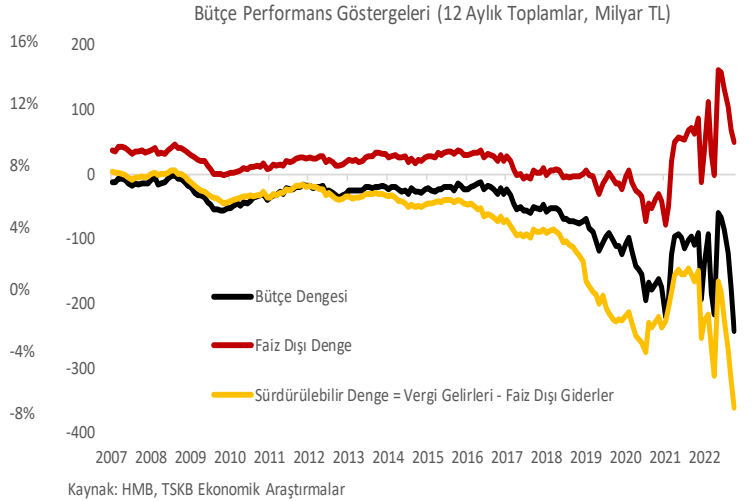
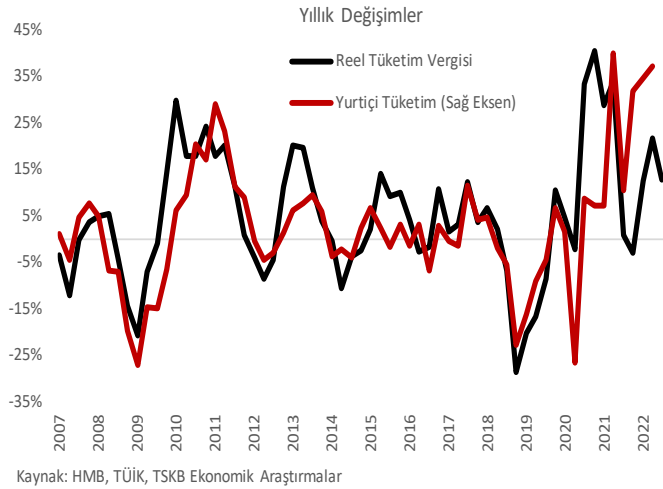
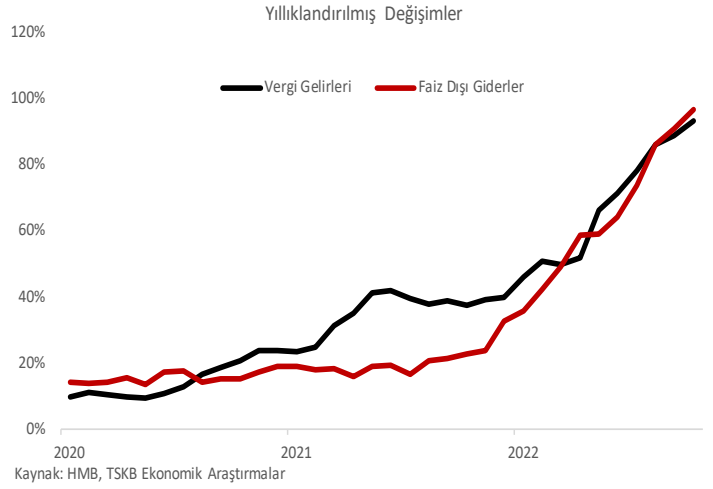
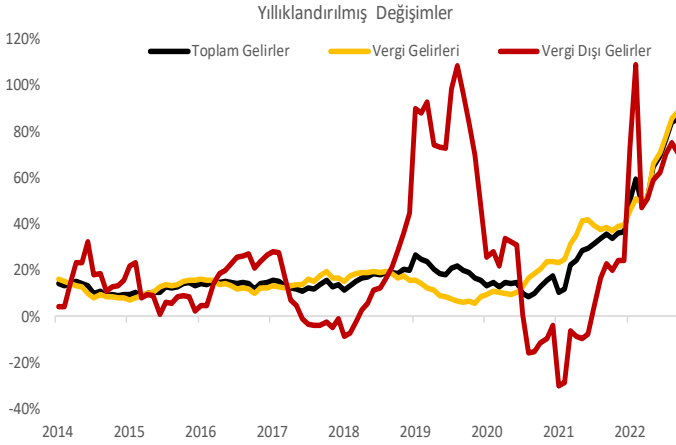
Ekim'de bütçe hem faiz hem de faiz dışı giderlerdeki hızlanma ile geçen yıla göre zayıf bir performans gösterdi. Merkezi yönetim bütçesi toplam harcamaları Ekim'de yıllık bazda %133,9 artarak 304,7 milyar TL olurken, toplam gelirler %96,6 artışla 224,2 milyar TL seviyesinde kaldı. Bu sonuçlarla geçen sene Ekim'de 17,4 milyar TL olan bütçe açığı bu yıl Ekim'de 83,3 milyar TL'ye çıktı. 2021 Ekim'de sadece 3,1 milyar TL olan faiz dışı açık ise 2022'nin aynı ayında 22,1 milyar TL'ye yükseldi. Nakit gerçekleştirmelerle karşılaştırıldığında tahakkuk bazlı gelirlerde daha belirgin sapma olurken, giderlerdeki sapma büyük ölçüde faiz giderlerinden kaynaklandı.

Ekim'de gelirlerde ayrıran bir tablo ortaya çıktı. Bu dönemde toplam vergi gelirleri yıllık bazda %89,2 artarken, en hızlı artış %155,7 ile özel tüketim vergisinde (ÖTV) kaydedildi. Bunu yıllık bazda %126,9 ile ithalde alınan katma değer vergisi (KDV) ve %114,0 ile banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) izledi. Eylül'de daralan dahilde alınan KDV Ekim'de toparlansa da enflasyonun oldukça altında artarken, mülkiyet üzerinden alınan vergiler, gelir vergisi ve damga vergisi artışlarında yavaşlama gözlemlendi. Kurumlar vergisi ise yıllık bazda %32,7 daraldı. Ay içerisinde tüketim üzerinden alınan vergilerin toplamı yıllık bazda nominal olarak %113,6 arttı. Bununla birlikte, tüketim üzerinden alınan vergilerde reel olarak %15,2'lik artış kaydedilse de üç aylık ortalamalardaki yavaşlama trendi sürdü. Öte yandan, vergi dışı tüm gelirlerde Ekim'de yıllık bazda %136,6 oranında kaydedilen güçlü artış genel bütçe performansındaki zayıflamayı sınırladı. Faizler, paylar ve cezalardaki artış görece sınırlı kalırken, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile alınan bağışlar ve yardımlardaki yüksek oranlı artışlar vergi dışı gelirleri destekledi. Negatif reel faiz ile ihraç edilen menkul kıymetlerin primli satış gelirlerinden kaynaklı faiz gelirleri ise sınırlı kaldı ve geçen yılın %59 altında kaldı.

Giderler tarafında faiz harcamaları öne çıkarken faiz dışı giderlerde de güçlü artışlar sürdü. Ekim'de faiz giderleri nakit bazlı gerçekleştirmelerin bir miktar üzerinde ve yıllık bazda %327,6 artışla 61,1 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde faiz giderlerindeki yüksek artışta hem döviz cinsinden faiz giderlerindeki hem de enflasyona endeksli tahvillere yapılan ödemelerdeki hızlı artışların etkili olduğu görüldü. Aynı dönemde faiz dışı giderler nakit bazlı sonuçların altında kalmakla birlikte yıllık bazda %110,3 arttı. Bir süredir bütçe giderlerine önemli etki yapan BOTAŞ'a verilen borç ve Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının etkileri Ekim'de görece sınırlı kaldı. BOTAŞ'a 6,5 milyar TL'lik aktarım olurken, KKM kaynaklı Hazine'nin ödemesi 6,7 milyar TL oldu. Böylece yıl başından bu yana BOTAŞ'a 121,4 milyar TL, KKM'ye ise 91,6 milyar TL gider oluştu. Buna rağmen faiz dışı harcarma grupları içerisinde en yüksek artış %288,7 ile sermaye transferlerinde olurken, bunu %136,4 ile cari transferler izledi. Personel giderleri yıllık bazda %100 artarken diğer belli başlı kalemlerde artışlar enflasyonun altında kaldı.

Yılın ilk on ayında gelirlerde artış %99,1 olurken, giderlerde artış %96,8 seviyesinde gerçekleşti. Vergi gelirlerindeki artış %102,3, faiz dışı giderlerde artış %100,7 oldu. Bu sonuçlarla 2021 Ocak-Ekim döneminde 78,1 milyar TL olan faiz dışı fazla 2022'nin aynı döneminde 139,5 milyar TL'ye iyileşse de toplam bütçe açığı 78,5 milyar TL'den 128,8 milyar TL'ye genişledi.

Ekim ayı bütçe gerçekleştirmelerinin detayları enflasyonist etkilerin sürdüğünü teyit ederken, ötelenen bazı harcamaların gerçekleştirilmeye başlandığını gösteriyor. Bununla birlikte, BOTAŞ ve KKM kaynaklı giderlerin ilk dokuz ay ortalamasının altında kalması toplam bütçe performansındaki zayıflamayı sınırladı. Gelirler tarafında aylar arası kaymalardan dolayı ekonomideki yavaşlamanın boyutuna dair çıkarım yapmak zorlaşırken, toplam vergi tahsilatları dirençli görünüyor. Orta Vadeli Program (OVP) Kasım ve Aralık'ta faiz dışı harcamaların oldukça yüksek oranda artıracak sinyali vermişti. Ancak gelirlerdeki güçlü eğilim sayesinde kısa vadede bütçedeki bozulmanın sınırlı kalacağını düşünüyoruz. Orta vadede ise bütçe performansı açısından döviz kuru gelişmelerinin belirleyici olmayı sürdüreceğini değerlendiriyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
 ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
 MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
 Fındıklı İstanbul 34427, TÜRKİYE
 Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.